

SCRÚDUIMHIR

Iomlán na
Marcanna

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH 2011

EACNAMAÍOCHT BHAILE

GNÁTHLEIBHÉAL

DÉ hAOINE 17 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 2.00 – 4.00

Iomlán na Marcanna 240

TREORACHA d'IARRTHÓIRÍ

- ROINN A – 80 marc.
Freagair 16 (sé cinn déag) de na ceisteanna ó Roinn A.
Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.
- ROINN B – 160 marc.
Freagair 4 (ceithre) ceist ó Roinn B.
Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.
- Freagair na ceisteanna sa spás atá ann dóibh.*

STAMPA AN IONAIID

Don scrúdaitheoir amháin

CEIST	MARC
Roinn A (Iomlán)	
Roinn B 1	
2	
3	
4	
5	
6	
IOMLÁN →	
GRÁD →	

1. Iomlán na n-iomlán ag bun leathanaigh	
2. Comhiomlán na gceisteanna uile a dícheadaíodh	
3. Marc iomlán bronnta (1 lúide 2)	
4. Bónas do fhreagairt trí Ghaeilge	
5. Marc iomlán bronnta trí Ghaeilge (3+4)	
Nóta: Caithfidh an marc i líne 3 (nó líne 5 má tá bónas ann don Ghaeilge) a bheith cothrom leis an marc sa bhosca Iomlán na Marcanna thuas.	

ROINN A
80 marc

Freagair 16 (sé cinn déag) ceist díobh seo a leanas. Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

1. Liostaigh **dhá** fhoinse cailciam san aiste bia.

(i) _____ (ii) _____

2. Mol **trí** shlí chun an iontógáil salainn san aiste bia a laghdú.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

3. Cuir **gach ceann** de na torthaí atá liostaithe thíos faoi na ceannteidil chearta:

sútha talún   plumáí   sméara dubha   líomóidí   péitseoga   oráistí

CITREAS	CAORA	CLOCHA

4. Cuir in iúl le tic [✓] cé acu fíor **nó** bréagach atá **gach ceann** de na ráitis seo a leanas.

	FÍOR	BRÉAGACH
(i) Is foinse mhaith carbaihiodráite é iasc.		
(ii) D'fhéadfadh easpa iarainn san aiste bia a bheith mar chúis le hanaemacht.		
(iii) Tá cailciam tábhachtach chun go mbeadh cnámha agus fiacla folláin.		

5. Tabhair **trí** chúis a ndéantar bia a chócaráil.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

6. Cuir in iúl le tic [✓] cé acu an earraí **nó** seirbhísí iad seo a leanas.

	EARRAÍ	SEIRBHÍSÍ
Bia		
Iompar poiblí		
Leabharlann		
Éadaí		
Ranganna tráthnóna		

7. Tabhair **dhá** chúis a n-úsáidtear barrachóid.

(i) _____

(ii) _____

8. Cén t-eolas a chuireann an tsiombail seo in iúl don tomhaltóir?

_____
_____
_____
_____

9. Liostaigh **ceithre** threoirlíne ba chóir do thomhaltóirí a leanúint agus iad ag siopadóireacht.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

(iv) _____

10. Roghnaigh an focal ceart ón liosta seo a leanas chun (i) agus (ii) thíos a chomhlánú.

sásamh   ráthaíocht   dátamharc

(i) Baintear úsáid as _____ ar bhianna a bhfuil seilfré ghearr acu.

(ii) Tá an ceart ag tomhaltóir _____ a fháil má bhíonn earraí lochtach.

11. Cuir tic [✓] leis an fhreagra ceart.

Is é is ciall le heisfhearadh ná:

(i) malartú gás sna scamhóga.

(ii) fuíollábhar a chur amach as an chorp.

(iii) dúil gan smacht i ndruga.

12. Mínigh an téarma *dea-shláinte intinne* _____

---

13. Tabhair **dhá** bhuntáiste a bhaineann le páirt a ghlacadh i spóirt fhoirne.

(i) _____

(ii) _____

14. Mínigh **gach ceann** díobh seo a leanas:

(i) **fuíollábhar orgánach** _____

(ii) **fuíollábhar neamhorgánach** _____

---

15. Mol **trí** shlí chun fuinneamh a shábháil sa teach.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

16. Cén fáth a gcuirtear clóirín leis an soláthar uisce poiblí? _____

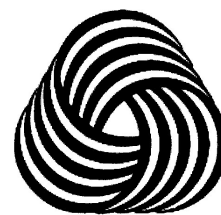
---

17. Cén t-eolas a thugann an tsiombail seo don tomhaltóir?

---

18. Cuir in iúl le tic [✓] cé acu fíor **nó** bréagach atá **gach ceann** de na ráitis seo a leanas.

	FÍOR	BRÉAGACH
(i) Cuireann uiscédhíonadh cosc ar uisce dul trí fhabraic.		
(ii) Stopann bailchríoch fhrith-statach laghdú in éadaí.		
(iii) Is snáithín nádúrtha é cadás.		

19. Ainmnigh **dhá** ghreim bróidnéireachta agus mol úsáid dhifriúil do **gach ceann** atá ainmnithe agat.

GREIM BRÓIDNÉIREACHTA	ÚSÁID
(i)	(i) _____ _____
(ii)	(ii) _____ _____

20. Tabhair cúis a bhféadfadh **gach ceann** de na lochtanna seo a leanas tarlú nuair a bhíonn inneall fuála á úsáid.

- (i) briseann an tsnáthaid _____
- (ii) greamanna lúbacha _____

ROINN B
160 marc

Freagair 4 (ceithre) ceist ón roinn seo. Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

1. Is bia tábhachtach é cáis san aiste bia.

(a) Ainmnigh **trí** chothaitheach atá i gcáis agus tabhair feidhm **amháin** a bhaineann le **gach** cothaitheach atá ainmnithe agat.

COTHAITHEACH	FEIDHM
(i)	(i) _____ _____
(ii)	(ii) _____ _____
(iii)	(iii) _____ _____

(b) Ainmnigh cothaitheach **amháin nach** bhfuil i gcáis. _____

Mol bia **amháin** a d'fhéadfaí a riar le cáis chun an cothaitheach seo a sholáthar.

_____

(c) Mol **ceithre** úsáid éagsúla atá ag cáis.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

(iv) _____

(d) Liostaigh na treoirínite ba chóir a leanúint nuair a bhítear (i) ag ceannach **agus** (ii) ag stóráil cáise.

Ag ceannach (i) _____

(ii) _____

Ag stóráil (i) _____

(ii) _____

2. Is féidir le hanraith tús deas a chur le béile.

(a) Tabhair **trí** chúis a riartar anraith mar chuid de bhéile.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

(b) Ainmnigh an t-anraith is fearr leat agus mol seachábhar is féidir a riar in éineacht leis.

Anraith _____

Seachábhar _____

(c) Liostaigh **ceithre cinn** de na príomhchomhábhair a úsáidtear san anraith atá ainmnithe agat.

(i) _____ (ii) _____

(iii) _____ (iv) _____

(d) Is féidir anraithí áise a cheannach agus iad triomaithe **nó** i gcartáin.

Tabhair buntáiste **amháin** agus míbhuntáiste **amháin** a bhaineann le **gach** ceann díobh.

Anraith Triomaithe

Buntáiste _____

_____

Míbhuntáiste _____

_____

Anraith i gcartán

Buntáiste _____

_____

Míbhuntáiste _____

_____

(e) Mol **dhá** mhaisiú atá oiriúnach d'anraith.

(i) _____ (ii) _____

3. (a) Cuir in iúl le tic [✓] cé acu fíor **nó** bréagach atá **gach ceann** de na ráitis seo a leanas.

	FÍOR	BRÉAGACH
(i) is éard is buiséad ann ná an sochar a íochtar le duine dífhostaithe.		
(ii) is éard is buiséad ann ná méid iomlán an airgid a thuilltear sula ndéantar asbhaintí.		
(iii) is éard is buiséad ann ná plean chun airgead a bhainistiú.		

(b) Liostaigh **trí** chúis a bhfuil sé tábhachtach buiséadú.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

(c) Tabhair **trí** phointe eolais ba chóir a chur san áireamh agus buiséad á phleanáil.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

(d) Mínigh cad is ciall leis an téarma *ceannach ar cairde*.

_____

_____

(e) Tabhair **dhá** mhíbhuntáiste a bhaineann le ceannach ar cairde.

(i) _____

(ii) _____

4. (a) Tabhair **trí** chúis a bhfuil sé tábhachtach fíacla folláine a bheith ag duine.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

(b) Bíonn ceithre chineál dhifriúla fíacla ag an duine fásta. Tá feidhm dhifriúil le gach cineál.

Meaitseáil an fheidhm cheart le **gach** cineál fíacaile atá liostaithe.

clárfíacla   starrfíacla   fíacla leathchúil   cúlfíacla

Chun bia a chogaint _____

Chun bia a mheilt _____

Chun greim a bhaint as bia _____

Chun bia a stróiceadh _____

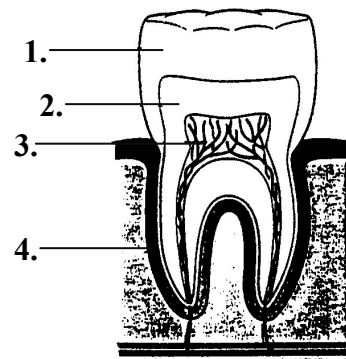
(c) Ainmnigh na codanna den fíacaíl a bhfuil na lipéid 1, 2, 3 agus 4 orthu.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

(d) Liostaigh na treoirlínte ba chóir a leanúint nuair a bhíonn cúram á dhéanamh de na fíacla agus den drandal.

_____

_____

_____

_____

(e) Ainmnigh **ceithre** tháirge sláinteachais don bhéal.

(i) _____ (ii) _____

(iii) _____ (iv) _____

5. Iarradh ort seomra codlata déagóra a phleanáil agus a athmhaisiú.

(a) Liostaigh **ceithre** threoirlíne a leanfá agus leagan amach an tseomra á phleanáil agat.

(i) _____

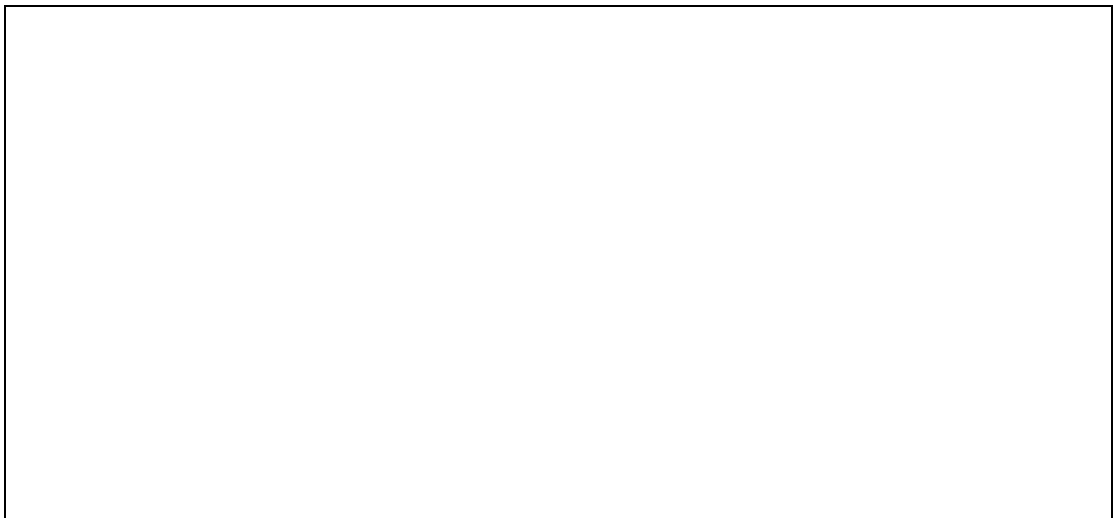
(ii) _____

(iii) _____

(iv) _____

(b) Tarraing plan urláir de sheomra codlata an déagóra sa spás thíos. Sceitseáil suíomh na dtoscán, na ndaingneán agus na bhfeistithe.

Plan urláir

(c) Déan cur síos ar conas is féidir freastal a dhéanamh ar ghníomhaíocht fóillíochta sa seomra.

_____

_____

_____

(d) Mol (i) bailchríoch bhalla (ii) clúdach urláir agus (iii) soilsiú a bheadh oiriúnach don seomra codlata. Tabhair cúis le do mholadh i **ngach** cás.

(i) Bailchríoch bhalla _____

Cúis _____

(ii) Clúdach urláir _____

Cúis _____

(iii) Soilsiú _____

Cúis _____

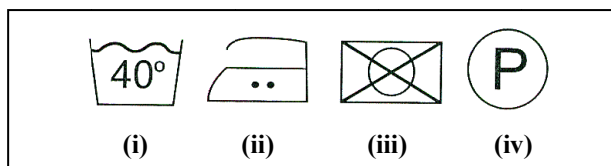
6. (a) Tabhair **trí** chúis a mbíonn lipéid chúraim ceangailte de theicstílí.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

(b) Mínigh cad is ciall le **gach** siombail ar an lipéad cúraim thíos.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

(iv) _____

(c) Ainmnigh, sceitseáil agus déan cur síos ar bhall éadaigh a rinne tú mar chuid den Staidéar Teicstíle ar scoil.

Sceitse

Ainm _____

Cur síos _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

A large empty rectangular box with a double-line border, intended for a drawing or detailed description of the clothing item.

(d) Liostaigh **ceithre** phíosa trealaimh a d'úsáid tú chun an ball éadaigh a chur le chéile agus a bhailchríochnú.

(i) _____ (ii) _____

(iii) _____ (iv) _____

Leathanach Bán